

Nr 85.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter samt om ändring i lagens överskrift; given Stockholms slott den 10 februari 1933.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter samt om ändring i lagens överskrift.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. Schlyter.

Förslag

till

Lag

om tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter samt om ändring i lagens överskrift.

Härigenom förordnas, att till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter, vilken lag senast ändrats genom lagen den 4 mars 1927 (nr 30), skall fogas ett nytt kapitel av nedan angivna lydelse och att lagens överskrift skall lyda som följer:

Lag angående stenkolsfyndigheter m. m.

7 kap.

Om olje- och gasfyndigheter.

51 §.

Rättighet att för utvinnande av olja eller gas genom borrhning eftersöka och bearbeta olje- eller gasfyndighet är beroende på koncession, som meddelas av Konungen.

Den som innehar koncession må ock tillgodogöra sig kolväte i fast form, som anträffas inom det område koncessionen gäller.

52 §.

Vad här ovan i 2—5, 7—25, 27—40, 42—44 och 48 §§ är stadgat angående stenkolsfyndigheter skall äga motsvarande tillämpning i fråga om olje- och gasfyndigheter.

53 §.

Den årliga arbetskyldighet, som enligt 8 § skall i koncessionen bestämmas, må icke sättas lägre än till femtio meter borrhål.

Koncessionsinnehavare äger, om han hellre vill, att under ett år fullgöra arbetskyldigheten för flera, därefter följande arbetsår, så framt anmälan därom göres hos bergmästaren inom utgången av det år, varunder arbetet verkställs.

I övrigt skall angående fullgörande av arbetskyldighet i tillämpliga delar gälla vad i 26 § stadgas.

54 §.

Över det område, som koncessionen omfattar, skall finnas fullständig och noggrann borrhålskarta i skala 1:4,000; och böra nya borrhningar å kartan inläggas inom utgången av februari månad året efter det, under vilket de utförts. Borrhålskarta skall vara åtföljd av bestyrkt avskrift av borrhprotokoll för varje borrhål.

Borrhålskarta skall, på bekostnad av koncessionsinnehavaren, upprättas av behörig gruvmätare eller lantmätare; bärande såväl kartan som kompletteringsarbetena uppgöras i två exemplar, därav det ena skall finnas vid koncessionsområdet eller på tillsägelse vara för bergmästaren eller jordägare därstädes tillgängligt och det andra insändas till bergsöverstyrelsen.

Försummar koncessionsinnehavare vad sålunda är föreskrivet, vare straffet böter från och med tio till och med etthundra kronor, och äge bergmästaren låta å hans bekostnad upprätta eller komplettera karta.

55 §.

Utan hinder av beviljad koncession må anläggning för utvinnande av gas till husbehov, vilken var i bruk den 1 januari 1933, fortfarande begagnas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 27 januari 1933.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för jordbruks- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, en den 23 december 1932 dagtecknad till Kungl. Maj:t avlåten skrivelse, däri kommerskollegium hemställt om sådant *tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter* att den bleve tillämplig jämväl beträffande olje- och gasfyndigheter.

Föredraganden anför:

»Sedan den 18 juni 1932 till *bergmästaren i södra distriktet* inkommit en ansökning av bergsingenjörerna Sven Lundberg i Hälsingborg och Karl Sundberg i Stockholm om erhållande av koncession för utvinning av naturlig gas inom ett visst å karta utmärkt område inom Kristianstads län — ett jämförelsevis vidsträckt område i Ängelholmstrakten — har bergmästaren, under förmälan att några lagbestämmelser rörande dylika fyndigheter ej funnes, med skrivelse den 5 juli 1932 överlämnat ansökningshandlingarna till kommerskollegium. Kollegium, som förut under hand erfarit att planer vore å bane att med nutida vetenskapliga hjälpmedel eftersöka olja och gas inom södra Sverige, har i ärendet infordrat yttrande från *Sveriges geologiska undersökning*. I sitt yttrande, som avgivits den 2 november 1932, har undersökningen erinrat, att den fråga som berördes av ansökningen redan tidigare i annat sammanhang varit föremål för undersökningens övervägande, ehuru den på grund av den ekonomiska krisen fått tillsvidare anstå. Härefter har undersökningen anført följande.

Genom lagen den 28 maj 1886 med vissa däri genom lag den 7 maj 1917 (nr 185) gjorda ändringar vore rättighet att eftersöka och bearbeta stenkolsfyndigheter reglerad och beroende på av Kungl. Maj:t meddelad koncession. I samband med genomförandet av ändringarna sistnämnda dag utsträcktes stenkolslagen att i tillämpliga delar gälla jämväl saltfyndigheter. Detta hade sin orsak däri, att man vid just då igångsatta och ytterligare planerade djupborrningar i Skåne för eftersökande av nya stenkolsfyndigheter kunde räkna med en, visserligen svag, möjlighet att påträffa jämväl saltfyndigheter. Borr-

ningarna hade givit negativt resultat såväl med avseende på nya stenkolsfynd som saltförekomster, och lagen hade därför ännu icke kommit till användning med avseende på de senare. Att anställa synnerligen dyrbara djupundersökningar för eftersökande av enbart salt eller på djupet i Skånes sedimentära formationer eventuellt befintliga andra nyttiga produkter än kol kunde vid denna tidpunkt knappast ifrågasättas. Under de omkring femton år, som förflutit sedan 1917, hade emellertid dessa frågor kommit i ett väsentligen förändrat läge. Geofysiska undersökningsmetoder hade utarbetats eller vidare utvecklats, vilka gjorde det möjligt att för överkomliga kostnader utreda de geologiska förhållandena jämväl på stora djup inom sedimentära formationer. Genom förenad användning av dylika geofysiska metoder och geologiska detaljutredningar hade man redan på flera håll i världen upptäckt stora förekomster av petroleum, saltfyndigheter m. m. Möjligheterna att uppdaga sedimentära formationers innehåll på djupet av nyttiga råvaror vore sålunda nu helt andra och större än tidigare. Det ville synas som om under sådana förhållanden tiden skulle vara inne att underkasta vissa svenska sedimentära formationer en närmare granskning i angivna hänseende. Sveriges geologiska undersökning hade särskilt för sin del ansett, att en kombinerad geologisk och geofysisk undersökning av Skånes sedimentära berggrund borde komma till stånd, och därför i sin mån medverkat vid de orienterande geofysiska arbeten, som aktiebolaget Elektrisk malmletning företagit dels på egen bekostnad, dels i samband med arbeten för några enskilda uppdragsgivare. Inom ingenjörsvetenskapsakademien hade även överlagts om möjligheterna och utsikterna för en geofysisk-geologisk undersökning i praktiskt syfte av Skåne, och ett utarbetat förslag till en dylik undersöknings igångsättande skulle för över ett år sedan sannolikt hava framlagts av akademien och Sveriges geologiska undersökning, därest ej den ekonomiska krisen syntes lägga hinder i vägen för statsmakternas engagerande för uppgiften, på samma gång som icke heller de enskilda, som kunde förmodas intressera sig för uppgiften, under rådande förhållanden ville inlåta sig därpå. Frågan hade därför ansetts böra anstå tillsvidare. I annat fall hade fråga om utsträckning av koncessionslagen för eftersökande av stenkols- och saltfyndigheter redan då kommit upp, alldenstund det icke gärna kunde tänkas att vare sig staten eller enskilda skulle vilja påkosta dyrbara undersöknings- och tillredningsarbeten, därest icke sådana lagbestämmelser funnes som, i händelse av ett lyckligt resultat av dessa arbeten, möjliggjorde dessa resultat utnyttjande. Den remitterade ansökningen vittnade emellertid om att enskilt intresse redan nu börjat göra sig gällande för eftersökande inom Sveriges sedimentära formationer av andra nyttigheter än de under gruvestadgan och stenkols-saltlagen inbegripna. Det vore enligt undersökningens mening då önskligt, att detta intresse på lämpligt sätt understöddes av lagstiftningen, alldenstund det icke vore uteslutet att därigenom vissa ditills i vårt land praktiskt taget icke påträffade naturtillgångar skulle kunna upptäckas och nyttiggöras. Vad särskilt beträffade det i ansökningen avsedda Ängelholmsdistriktet vore detta av Sveriges geologiska undersökning sedan över femtio år tillbaka känt såsom förande naturlig gas, ehuru ditills iakttagna gaskvantiteter varit ringa och blott kommit till en obetydlig, helt lokal användning. Sökandenas önskan att mera systematiskt utreda i vad mån detta distrikt hölle också tillräckligt samlade gasmängder för att de skulle kunna få en större betydelse syntes prisvärd och förtjäna stöd av lag. Det borde emellertid tilläggas, att förutsättningar funnes för eftersökande av naturgas även inom andra delar av landet, vadan en eventuell koncessionslag för gas kunde förmodas få användning för flera områden än det nu ifrågasatta.

I samband med införandet av koncessionslagbestämmelser för reglerandet av rätt att eftersöka och tillgodogöra naturgas borde enligt undersökningens me-

ning tillses, att eftersökande och utnyttjande av petroleum lades under samma lagstiftning. Visserligen hade man dittills icke i vårt land funnit annat än spår av petroleum, och utsikterna att påträffa oljeförekomster av större värde kunde därför förefalla problematiska. Särskilt efter de upptäckter och rön som på senare tid gjorts i norra och nordvästra Tyskland måste man dock säga, att så pass stora möjligheter till dylika fynd förelåge inom Skåne att det vore önskvärt att systematiska forskningar efter petroleum dästades upptoges med anlitande av nutidens vetenskapliga och tekniska hjälpmedel. Det torde ligga i öppen dag, att en lämplig koncessionslag skulle verka stimulerande för upptagandet av sådana undersökningar. Utan att ingå på frågan om den eventuella lagens avfattning inskränkte sig undersökningen för närvarande till att framhålla, att petroleum (varunder borde sammanfattas naturliga kolväten i flytande eller fast form) och naturgas syntes böra hållas tillsammans under gemensam bestämmelse. I övrigt förefölle det som om vad i gällande bestämmelser vore stadgat rörande stenkols- och saltfyndigheter skulle ägna sig att i tillämpliga delar gälla även för petroleum- och naturgasfyndigheter. Vid övervägande av frågan, huruvida eftersökandet av andra ämnen än petroleum och naturgas borde regleras av en koncessionslag, hade undersökningen kommit till den uppfattningen, att så för närvarande icke vore fallet. Undersökningen hade därvid icke förbisett utan vore tvärtom sedan någon tid väl medveten därom, att nu gällande gruvestadga knappast vore väl ägnade att tillämpas på de järnfyndigheter av minett-typ, vilka under senare år upptäckts i Skåne samt för närvarande vore föremål för vissa undersökningar. Men undersökningen ansåge, att spörsmålen rörande denna sak helst borde lösas i samband med ny gruvlagstiftning i dess helhet samt i varje fall icke nu sammankopplas med frågan om koncessionslag för petroleum och naturgas.

På grund av vad sålunda anförts har undersökningen hemställt, att kommerskollegium måtte vidtaga åtgärder för att rättighet att för tekniskt utvinnande eftersöka och bearbeta fyndighet av kolväten i fast, flytande (petroleum) eller gasformig utbildning så snart sig göra läte bleve reglerad av en koncessionslag.

I sin skrivelse den 23 december 1932 har *kommerskollegium* för egen del anför följande.

I likhet med Sveriges geologiska undersökning ansåge kollegium det vara önskvärt, att en undersökning komme till stånd av de sedimentära formationer inom Sverige, vilka kunde förmodas möjligen innehålla petroleum eller naturgas. Redan undersökningarna kunde komma att bereda arbetstillfällen av betydelse, och ett gynnsamt resultat skulle kunna bliva av stort värde för utjämnande av vår handelsbalans. Då de båda sökandena på grund av sin förbindelse med aktiebolaget Elektrisk malmletning och detta företags betydande erfarenhet av dylika undersökningar i åtskilliga främmande länder kunde anses representera den största privata sakkunskapen på området inom landet, torde man av deras ansökning åtminstone kunna draga den slutsatsen, att de ifrågasatta undersökningarna hade någon utsikt att giva ett positivt resultat. De arbeten, geofysiska undersökningar och djupborrningar, som måste verkställas för att få ett avgörande svar på frågan om våra sedimentära formationer hyste fyndigheter av olja eller gas, vilka vore värda att bearbetas, måste emellertid beräknas komma att draga betydande kostnader, och det vore då naturligt, att knappast någon kunde ge sig in i ett så pass ovisst företag som ifrågavarande djupborrningar dock än så länge måste anses vara, om han icke, för den händelse företaget skulle krönas med framgång, vore tillförsäkrad att komma i åtnjutande av den avkastning som företaget kunde

komma att lämna. Med den uppdelning av jorden i smärre lotter, som förefunnes inom flera av de områden, vilka kunde tänkas hysa nu avsedda fyndigheter, torde detta svårligen låta sig göra genom överenskommelse med en var jordägare inom ett fyndigt område, och ett enda borrhål, neddrivet på en mindre egendom med vars ägare överenskommelse ej träffats, kunde under vissa omständigheter avleda såväl olja som gas från ett område betydligt större än egendomen i fråga och dessutom försvåra eller rentav omöjliggöra ett mera fullständigt utnyttjande av hela fyndigheten. Att söka utnyttja en fyndighet med borrhål, vilkas lägen bestämdes mera av ägo gränserna på marken än av hänsyn till strukturen hos de olje- eller gasförande lagren, måste ur nationalekonomisk synpunkt anses vara förkastligt. Ur samhällelig synpunkt torde det därför vara erforderligt, att rättigheten att för tekniskt utvinnande av olja eller gas eftersöka och bearbeta sådana fyndigheter gjordes beroende av tillstånd utav offentlig myndighet. Visserligen rådde ovisshet om storleksordningen av de ekonomiska värden, som här komme att beröras, men på frågans nuvarande ståndpunkt torde knappast kunna ifrågasättas annat än att avgörandet förbehölles Kungl. Maj:t. Under sådana förhållanden och jämväl med hänsyn till det geologiska uppträdet av olje- och gasfyndigheter syntes det helt naturligt, att de erforderliga lagbestämmelserna anknötes till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter. Då stenkolslagen år 1917 utsträckts att omfatta jämväl saltfyndigheter, hade flertalet bestämmelser rörande stenkolsfyndigheter förklarats skola gälla även för saltfyndigheter. Ett likartat förfaringssätt torde även nu vara lämpligt, men då tillvägagångssättet vid tillgodogörande av olja och gas vore helt olika det vid utvinnande av stenkol och salt, måste modifikationer i ett par hänseenden vidtagas.

I anslutning härtill har kommerskollegium, under hemställan att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd för införande i stenkolslagen av ett nytt kapitel, innefattande bestämmelser angående olje- och gasfyndigheter, överlämnat förslag till *lag om tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter*. Enligt detta förslag, som — efter komplettering dels i avseende å dagen för ikraftträdandet, dels sålunda att i 52 § hänvisats jämväl till 16 § samt i övrigt blott med vissa jämkningar av redaktionell natur — torde få såsom *bilaga* åtfölja statsrådsprotokollet, skulle till lagen fogas ett nytt kapitel (7 kap.) innehållande fyra paragrafer, sammanförda under den gemensamma kapitelöverskriften 'Om olje- och gasfyndigheter', varjämte i anledning av de nytillagda bestämmelserna lagens rubrik skulle ändras till 'Lag angående stenkolsfyndigheter m. m.' Beträffande de särskilda bestämmelserna i lagförslaget har kollegium anmärkt följande.

51 §. I den första paragrafen i det nya kapitlet hade gjorts den begränsningen, att det endast vore för tekniskt utvinnande av olja eller gas som koncession erfordrades. Det vore nämligen icke kollegii mening att för sådant tillgodogörande av gas för hushållsändamål, som sedan årtionden pågått vid egendomen Vilhelmsfält, koncession skulle erfordras. Sveriges geologiska undersökning hade framhållit, att man borde taga hänsyn till möjligheten att anträffa kolväten även i fast form. Med anledning därav hade i paragrafen intagits en bestämmelse att jämväl sådana kolväten innefattades i koncessionen.

53 §. För tillgodogörande av olje- eller gasförekomster användes, med något enstaka undantag, uteslutande borrhål, genom vilka oljan eller gasen ström-

made eller pumpades upp till jordytan för att tillgodogöras, varav följde, att sedan de för fyndighetens tillgodogörande inom ett visst område erforderliga borrhålen blivit utförda, endast ringa arbete erfordrades för råvarans framskaffande. De bestämmelser om arbetsskyldighet, som innehölles i stenkolslagens 26 §, kunde därför icke tillämpas i förevarande fall. Den mest rationella grunden för bestämmande av arbetsskyldigheten vore att uttrycka den i visst borrhningsarbete. Av en till collegium överlämnad, av förut omfördäld bergsingenjören Sundberg upprättad promemoria rörande sannolik borrhålstäthet å eventuella gas- och oljekoncessioner i Sverige framginge, att arbetsskyldigheten icke behöfde sättas lägre än till femtio meter borrhål för varje år. I sådana fall, där de för fyndighetens utnyttjande erforderliga borrhålen bleve av större djup, syntes arbetsskyldigheten kunna sättas högre. Då lagen endast innehölle bestämmelse om minimum för arbetsskyldigheten, låge det i Kungl. Maj:ts hand att vid beviljande av koncession fastställa en högre kvantitet för den händelse de lokala förhållandena gäve anledning därtill. — Den större delen av borrhningsarbetet måste i allmänhet utföras under koncessionens tidigare skede och kunde av tekniska grunder icke jämnt fördelas över hela den tid, varunder fyndigheten utnyttjades. Det torde därför vara nödvändigt att, i likhet med vad som gällde för inmutade fyndigheter enligt gruvestadgans 39 §, medgiva koncessionsinnehavare rätt att under ett år fullgöra arbetsskyldigheten för flera därefter följande arbetsår, dock utan den tidsbegränsning som där föreskrivits.

54 §. Då någon gruva icke beräknades komma till stånd genom nu ifrågasvarande slag av koncession, kunde några av bestämmelserna i 4 kap. (ordningsstadganden) måhända synas vara överflödiga, men deras motsvarande tillämpning kunde å andra sidan i vissa fall vara till fördel. Det vore endast beträffande kartorna som collegium ansåge en ändring vara påkallad. I stället för den gruvkarta som omtalades i 41 § borde en borrhålskarta upprättas, och som underlag för denna kunde med fördel koncessionskartan komma till användning, varför den för denna karta föreskrivna skalan 1:4,000 syntes vara den lämpligaste för borrhålskartan. Enbart borrhålskartan vore emellertid icke av något större allmänt värde, utan därför erfordrades att den åtföljdes av beskrivning över de särskilda borrhålen. En föreskrift, att kartan skulle vara åtföljd av bestyrkt avskrift av borrhprotokoll för varje borrhål, hade därför intagits i förslaget.

*Departements-
chefen.*

Med de myndigheter som yttrat sig i detta ärende är jag ense därom, att eftersökandet och bearbetandet av olje- och gasfyndigheter bör göras till föremål för laglig reglering. Lika med myndigheterna är jag även av den uppfattningen, att en lagstiftning rörande nämnda slags fyndigheter bör byggas, icke på inmutningsrätt utan på koncessionssystemet. De skäl som härvidlag varit bestämmande i fråga om stenkols- och saltfyndigheterna torde vara tillämpliga jämväl beträffande olje- och gasfyndigheter, vilka i vårt land kunna väntas förekomma huvudsakligen i trakter, som till sin naturliga beskaffenhet äro likartade med dem där stenkol eller salt kan finnas.

Jämväl i övrigt torde en blivande lagstiftning angående eftersökande och bearbetande av olje- och gasfyndigheter böra anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som gäller beträffande tillgodogörande av stenkols- och saltfyndigheter. I avseende härå må erinras, att koncessionsinnehavare enligt stenkolslagen är pliktig lösa det område i dagen, som han för arbetet behö-

ver, dock att han under viss förutsättning kan inskränka sig till att utgiva en årlig ersättning för dess begagnande. Vidare är att märka, att bestämmelserna i gruvestadgan om den jordägarandel, som då inmutningsrätt utövas tillkommer markens ägare, i nyssnämnda lag motsvaras av föreskrifter om avgiftsskyldighet till denne.

På sätt kommerskollegium anfört torde emellertid ett par modifikationer och tillägg vara påkallade i förhållande till vad som gäller beträffande stenkols- och saltfyndigheter. I fråga härom får jag hänvisa till det av kollegium överlämnade lagförslaget, mot vilket jag utöver vad redan nämnts ej funnit anledning till erinran.»

Föredraganden uppläser härefter nämnda, enligt vad förut angivits omarbetade lagförslag och hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gösta Tidelius.

F ö r s l a g

till

L a g

om tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter.

Härigenom förordnas, att till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter, vilken lag senast ändrats genom lagen den 4 mars 1927 (nr 30), skall fogas ett nytt kapitel av nedan angivna lydelse och att lagens överskrift skall lyda som följer:

Lag angående stenkolsfyndigheter m. m.

7 kap.

Om olje- och gasfyndigheter.

51 §.

Rättighet att för tekniskt utvinnande av olja eller gas genom borrhning eftersöka och bearbeta olje- eller gasfyndighet är beroende på koncession, som meddelas av Konungen.

Anträffas inom området för dylik koncession kolväte i fast form, må detta jämväl tillgodogöras av den som innehar koncessionen.

52 §.

Vad här ovan i 2—5, 7—25, 27—40, 42—44 och 48 §§ är stadgat angående stenkolsfyndigheter skall äga motsvarande tillämpning i fråga om olje- och gasfyndigheter.

53 §.

Den årliga arbetsskyldighet, som enligt 8 § skall i koncessionen bestämmas, må icke sättas lägre än till femtio meter borrhål.

Koncessionsinnehavare äger, om han hellre vill, att under ett år fullgöra arbetsskyldigheten för flera, därefter följande arbetsår, så framt anmälan därom göres hos bergmästaren inom utgången av det år, varunder arbetet verkställes.

I övrigt skall angående fullgörande av arbetsskyldighet vad i 26 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

54 §.

Över det område, som koncessionen omfattar, skall finnas fullständig och noggrann borrhålskarta i skala 1:4,000; och bära nya borrhningar å kartan in-

läggas inom utgången av februari månad året efter det, under vilket de utförts. Borrhålskarta skall vara åtföljd av bestyrkt avskrift av borrhålsprotokoll för varje borrhål.

Borrhålskarta skall, på bekostnad av koncessionsinnehavaren, upprättas av behörig gruvmätare eller lantmätare; börande såväl kartan som kompletteringsarbetena uppgöras i två exemplar, därav det ena skall finnas vid koncessionsområdet eller på tillsägelse vara för bergmästaren eller jordägare därstädes tillgängligt och det andra insändas till bergsöverstyrelsen.

Försummar koncessionsinnehavare vad sålunda är föreskrivet, vare straffet böter från och med tio till och med etthundra kronor, och äge bergmästaren låta å hans bekostnad upprätta eller komplettera karta.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 6 februari 1933.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden ALEXANDERSON,
EKLUND,
regeringsrådet ASCHAN,
justitierådet GREFBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 27 januari 1933, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag om tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Carl Romberg.

Lagrådet yttrade:

Enligt 51 § skall koncession fordras för rätt att genom borrhning eftersöka och bearbeta olje- eller gasfyndighet i syfte att tekniskt utvinna olja eller gas. Anledningen till att koncession kräves endast då fråga är om tekniskt utvinnande har av kommerskollegium förklarats vara den, att det icke vore meningen att koncession skulle erfordras för sådant tillgodogörande av gas för hushållsändamål som sedan årtionden pågått vid viss angiven plats. Utta-landet lärer vara att tolka så att avsikten är att nämnda tillgodogörande skall få fortgå även efter det koncession för området beviljats annan.

Vad man sålunda åsyftat lärer dock icke genom den föreslagna avfattningen vinnas, vilket torde framgå av en sammanställning med 10 § första stycket. Uttrycklig bestämmelse torde böra i särskild paragraf givas av innehåll att utan hinder av beviljad koncession anläggning för utvinnande av gas till husbehov, vilken var i bruk den 1 januari 1933, fortfarande må begagnas. Uttrycket tekniskt, som i så fall blir överflödigt och vilket i en helt annan mening än här är avsett kommit till användning i 49 §, torde i sammanhang härmed böra utgå ur lagtexten i 51 §.

Iakttages vad nu förordats, vinnes ock bättre överensstämmelse mellan 1 och 51 §§. En sammanställning av dessa paragrafer och 10 § lärer då giva vid handen att — i likhet med vad om rätt att tillgodogöra sig stenkol å egen mark gäller — en jordägare, så länge koncession för området ej meddelats annan, må genom borrhning å egen mark eftersöka och bearbeta olje- eller gasfyndighet, men att denna rätt upphör i och med att annan erhåller koncession.

Ur protokollet:

Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1933.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för jordbruks- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, lagrådets den 6 februari 1933 avgivna utlåtande över det den 27 januari 1933 till lagrådet remitterade förslaget till lag om tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter.

Under förmälan att lagrådet mot förslaget endast framställt en erinran av huvudsakligen formell natur anför föredraganden, att han låtit i förslaget vidtaga ändring i det av lagrådet angivna hänseendet ävensom ytterligare ett par redaktionella jämkningar dels i lagtexten, dels i överskriften, vilken i anledning härav erhållit följande lydelse: *Lag om tillägg till lagen den 28 maj 1886 (nr 46) angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter samt om ändring i lagens överskrift.*

Föredraganden hemställer, att det sålunda omarbetade förslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

H. Stefenson.